

gerne. Vilkårene, der fastsættes i forbindelse med prøveløsladelsen, bliver ikke opfattet som en hjælp, men som tvang og kontrol, og det er ikke alle vilkår i straffelovens § 57, som er umiddelbart kontrollerbare.

Et andet formål med indførelsen af prøveløsladelse var, at udsigten til lempelse i straffafsoningen ville tjene ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, idet man antog, at de indsatte ville indordne sig for at opnå den tilsagte prøveløsladelse. Dette formål er ikke længere til stede, da forholdene under afsoningen ikke tillægges vægt ved vurderingen af prøveløsladelse, fordi konflikter under afsoningen evt. sanktioneres særskilt ved disciplinærforanstaltninger. Problemer under afsoningen skal efter Frihed 2000's mening medtages i bedømmelsen af, om den pågældende findes egnet til at komme tilbage til det omgivende samfund før tid.

Prøveløsladelsesinstituttet skal efter Frihed 2000's forslag forebeholdes følgende situationer: 1) Første-gangsovertrædere, der har udvist god opførsel, og hvor det i øvrigt findes tilrådeligt, idet der ikke vurderes risiko for recidiv. 2) Der skal kun kunne ske prøveløsladelse én gang pr. person, uanset hvor mange gange den pågældende indsættes til afsoning.

I dag er der ingen udslusningstiltag ved almindelig løsladelse efter udstået straf. Det vil sige, at der ikke i de situationer sættes ind med en kriminalitetsforebyggende indsats. De meget høje recidivtal taler for, at der bør trædes nye veje for i højere grad at forsøge at undgå, at den kriminelle løbebane fortsættes efter løsladelse. De kræfter, kriminalforsorgen sparer ved færre prøveløsladelser, kan i stedet anvendes til forebyggende arbejde ved almindelig løsladelse – dog ikke i form af kontrol, da der ikke er hjemmel til dette, efter at straffen er udstået. Eksempler på hjælp, der kunne tilbydes ved ordinær løsladelse, kunne være tilbud om personlig rådgivning ved kriminalforsorgen og ret til fortsat at have kontakt til narkoteamet i det fængsel, der forlades, så i det mindste de personer, der dog afvænnedes under fængslingen, støttes også efter løsladelsen.

Løsladelse på prøve forudsætter efter straffelovens § 38, stk. 5, at der er sikret den dømte passende ophold, arbejde og andet underhold. Dette efterleves ikke i praksis, men bestemmelsen skal bibeholdes, dog ændret til, at løsladelse på prøve forudsætter, at den indsatte under sit fængselsophold i samarbejde med de relevante myndigheder arbejder hen imod at skaffe sig ordnede forhold efter løsladelsen, således at risikoen for recidiv mindskes betydeligt.

Prøveløsladelsens betingelser minder meget om den betingede dom. Det er et hovedvilkår, at den pågældende ikke begår ny kriminalitet i prøvetiden, som

er på maks. 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på 5 år. De øvrige vilkår er som ved betingede domme, nemlig evt. tilsyn og forskellige former for vilkår, som anført i straffelovens § 57. Prøveløsladelse kræver desuden, at den løsladte teoretisk set fører et ordentligt liv, jf. straffelovens § 39, stk. 2.

Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der rettergangsskridt inden prøvetidens udløb, træffer retten afgørelse efter straffelovens § 61, stk. 2 (som ved overtrædelse af prøvetid fastsat i en betinget dom), således at reststraffen lige-stilles med en betinget dom. Dette kan føre til, at den prøveløsladte genindsættes til afsoning, men gør det ikke nødvendigvis. Det forekommer fuldkommen absurd, at overtrædelse af hovedvilkåret ved prøveløsladelse fra ubetinget frihedsstraf medfører retsvirkninger som ved betinget dom. Overtrædelse af hovedvilkåret skal ubetinget føre til øjeblikkelig genindsættelse af den pågældende til afsoning af reststraffen, mens den nye forseelse lægges oven i den resterende straf.

Overtrædelse af de øvrige vilkår kan føre til: tilde-ling af advarsel, ændrede vilkår, forlænget prøvetid og under særlige omstændigheder genindsættelse til udståelse af reststraffen, jf. straffelovens § 40, stk. 2. Det forudsætter som ved en betinget dom, at overtrædel-sen er blevet indberettet af den tilsynsførende myn-dighed. Frihed 2000 ønsker som nævnt et konsekvent tilsyn med indberetning ved enhver overtrædelse, da det ellers ingen mening giver at fastsætte tilsyn og vil-kår ved en prøveløsladelse. I § 40, stk. 6, er det be-stemt, at en genindsat kan prøveløslades på ny; denne bestemmelse skal helt afskaffes.

I en artikel fra Dansk Polit nr. 8, 1999, under over-skriften »Løsladelse af dybt kriminelle sker efterhånden pr. automatik« beskriver kriminalinspektør Iver Pedersen, Kolding, et eksempel, der på glimrende vis illustrerer prøveløsladelsesinstituttet, som det fungerer i dag. Han omtaler i artiklen en person, som har 9 fængselsdomme bag sig, som har begået bankrøveri 7 gange – den ene gang under udgang – som bruger skarplade våben, og som prøveløslades for fjerde gang, idet det vurderes tilrådeligt, da der ikke findes at foreligge risiko for recidiv til ikke-bagatelagtig krimi-nalitet! Reststraffen er nær 5 år.

Det er tilladt at lave fejl, men det er utilgiveligt ikke at lære af sine fejl. Hvor mange flere prøveløsladelser skal der til, før de ansvarlige kan se det forkerte i at prøveløslade den pågældende?

Retsudvalget stillede i anledning af artiklen spørgs-mål til justitsministeren med anmodning om oplys-ning af den konkrete sag, og om ministeren ville æn-